

Als ge de Dotterbloemen eens goed bewonderen wilt, Amsterdamsche lezer, breng dan op een zonnigen dag in April eens een bezoek aan den Amstelveenschen weg. Op dezelfde dagen, dat een groot deel van de Amsterdammers door de trein naar Haarlems bloembollen velden wordt gevoerd, stroomt een ander deel naar de landen langs den Amstelveenschen weg, die dan door de ontelbare Dotterbloemen zoo geel gekleurd worden, dat ze hier en daar veel van een koolzaad- of lupineveld hebben, vooral aan de zijde van de Schinkel. Honderden jongens en meisjes halen daar een rijken bloemen oogst binnen, en tegen vier uur keeren ze, beladen met groote, goudgele ruikers — ik vind ze mooier dan een ruiker narcissen — terug naar de stad. 't Is een vroolijk gezicht, die zonnige, gouden velden, bezaaid met plukkende kinderen, wier vroolijk groep zich vermengt met het onafgebroken gebel der leeuwrikken hoog in de lucht, en al worden er ook duizenden Dotterbloemen geplukt, er blijven er altijd nog tienduizenden over. Alleen is 't jammer, dat ge er later in 't Vondelpark zoo veel van terug vindt, vertrapt op den grond liggend; daar zijn de bloemen te mooi voor.

Is 't wonder, dat verscheiden mijner kennissen, wien ik mijn Dotterbloem liet zien, zich er over verbaasden, dat in Nederland zulke mooie planten in 't wild voorkomen? En hoe mooi zouden de vijvers in parken eruit zien, als ze omzoomd werden door Dotterbloemen. Ze zijn zoo uiterst gewillig en bloeien vaak zelfs twee maal in 't jaar.

Maart 1903.

H. C. DELSMAN JR.

VAN BUITENSLANDS.

EENDEN EN MOSSELS.

In Aflevering X van het vorige deel is door den heer Mansholt te Westpolder een bijzonder merkwaardig geval vermeld, en door een foto geïllustreerd, van een zaagbekeend, die door een mossel ongelukkig aan zijn eind kwam.

Onze lezers herinneren zich de oorzaak, de eend die den mossel wilde oppeuzelen was niet vlug genoeg geweest, de mossel sloot zijn schelpen en nog met zooveel kracht, dat de snavel van den vogel er tusschen beklemd raakte; de „pech-vogel” zou van honger hebben moeten sterven.

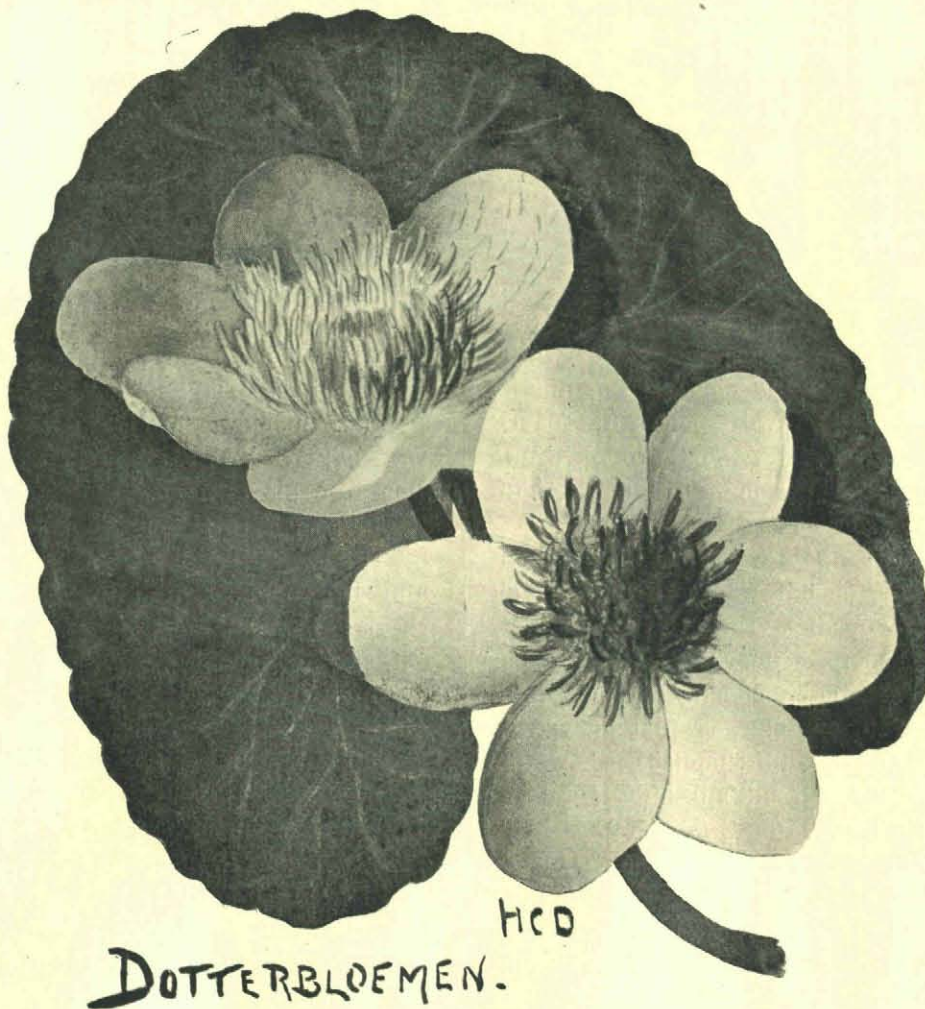
Dit voorval blijkt niet op zichzelf te staan, ofschoon het buitengewoon zeldzaam schijnt te wezen; althans het is waargenomen bij eider-eenden, de bekende vogels die het beroemde eiderdons leveren en die 's winters ook wel op onze kusten worden aangetroffen.

W. J. Long, een Canadees, op 't

oogenblik wel de meest beroemde levende-natuur-beschrijver, geeft er een waarneming over, die nog in ander opzicht buitengewoon belangrijk is en die wij, in aansluiting met de bovengenoemde mededeeling in *D. L. N.* hier overnemen.

Wij zullen ons met Long in verbinding stellen, evenals met Kearton en alvast met Long de rubriek inleiden die wij op bladz. 11 aankondigen. Onze lezers weten dan meteen voor goed wat wij bedoelen.

„Vroeg in de lente zag ik eens in een zoetwatermeer op het eiland Nantucket twee eider-eenden zwemmen. De scherpziende vogelkundigen zullen

DOTTERBLOEMEN.

mij al dadelijk even op de vingers willen tikken en zeggen dat ik mij vergist moet hebben; want eider-eenden zijn echte open-zeevogels en zij worden geacht nooit in zoet water te komen, zelfs niet om er te broeden.

Dat dacht ik zelf ook, tot ik dit paartje met eigen oogen zag; ik ging op mijn gemak aan den oever zitten om de beide vogels in 't oog te houden en zoo mogelijk te ontdekken, wat de oorzaak kon zijn van deze wijziging van gewoonten.

Om dezen tijd van het jaar vliegen en zwemmen de eider-eenden bijna zonder uitzondering gepaard; dikwijls zag ik een vlucht van honderd of meer in één lange rij dicht langs de oppervlakte van het water vliegen en rondom de plek zwermen waar

ik mij bevond. Voorop vloog een mooi bruin wijfje en dan een prachtig wit, groen en zwart mannetje vlak achter haar aan, dan weer een wijfje, daarachter haar heer en meester, eend, woerd, eend, woerd, en zoo zonder vergissing tot aan het eind van de lange sleep.

De twee vogels, die ik nu observeerde, waren evenwel beide wijfjes, en dat was voor mij ook al een reden om juist op die twee te letten en niet op de honderden andere eenden, koeten en zaagbekken, die over den grooten plas verspreid waren.

Het eerste wat mij opviel was, dat de vogels heel raar deden; zij staken hun koppen in 't water en hielden ze zoo wel een minuut lang. Dit leek mij al heel zonderling; want het water was te diep voor de vogels om er voedsel te zoeken, bovendien duiken eidereenden ook op zee gewoonlijk niet naar voer, maar ze wachten tot het eb wordt en eten dan de schelpdieren, die de vloed op het strand heeft achtergelaten.

Tot in donker bleven de beide eidereenden daar op den plas bezig met hun koppen onder water te steken, alsof ze betooverd waren; toen ik weging was ik nog even wijs als in 't begin.

Een paar weken later zag ik weer een eidereend, nu een flinke woerd, in hetzelfde meer op dezelfde zonderlinge manier bezig met zijn kop. Ik dacht dat het misschien een gewonde vogel kon zijn, die gek was geworden door een hagelkorrel in zijn kop; in een oude boot trachtte ik den eend te naderen; maar toen ik dichtbij kwam, vloog hij op, net als elke andere eend zou doen en hij streek na een krachtige vlucht een eind verder op 't water

neer, en.... stak zijn kop weer onder water.

Nu bleef, hoewel ik erg er tegen op zag, mij niets anders over dan het dier te schieten, ik dacht meteen een einde aan zijn lijden te maken en besloop hem; uit een boschje op den oever trof ik hem.

Het eenige bijzonders, dat ik aan hem vinden kon, was een levende mossel, van een soort die aan zee op de rotsen voorkomt; die mossel hield den tong van de eidereend stevig tusschen zijn schelpen geklemd. Met groote moeite trok ik den mossel er af en stak hem in mijn zak. Nog meer verlangend naar de op-

Eidereenden.

lossing van het raadsel, ging ik naar huis.

Denzelfden avond nog liep ik bij een ouden visscher aan, die met zijn hoofd een heel informatie-bureau vertegenwoordigde voor alle zaken, die op wilde dieren en planten betrekking hadden. Ik vroeg hem, of hij wel ooit een eidereend in zoet water had gezien.

„Twee of drie keer,” zei hij, „zij staken telkens hun kop onder water, alsof ze gek waren.” Een verklaring wist ook hij niet. Ik liet hem den mossel zien, dien ik van den tong van de eidereend had afgetrokken. Dadelijk kon ik op zijn gezicht lezen, dat hem een licht opging. „Wacht eens,” zei hij, „die mossels gaan dood, als je ze in zoet water legt.” En meteen schoot ook mij de verklaring in het hoofd: onze eidereenden die zoo zonderling deden, waren eenvoudig bezig de mossels, die hen te pakken hadden genomen, te verdrinken in zoet water; of althans ze te dwingen de kleppen te openen; wat een mossel altijd doet als hij niet goed in orde is.

Dit is ongetwijfeld de juiste verklaring; ik heb er mij van verzekerd door de bewuste mossels in zoet water over te brengen, nadat ik ze een sprietje had laten omklemmen; ook door de vogels nauwkeurig en van nabij gade te slaan bij het voedsel-zoeken.

Den heelen winter door vertoeven zij hier op de kust en leven van kleine schelpdieren, die op de rotsen zitten. Als de vloed afzakt en de rotsen droog loopen, komen ze de geulen inzwemmen, pikken de mossels los en slikken ze met schelp en al in.

Verscheidene keeren heb ik daar tusschen de

rotsen verscholen gezeten om de eidereenden aan het werk te zien. Met een paar houten eendjes, die ik dicht bij mij liet drijven, lokte ik ze vlak bij mij. Ze kwamen meestal snel op de lokvogels aan-zwemmen en, als om de vreemdelingen te groeten, lichtten zij bij aankomst de vleugels een paar maal op; die beantwoorden natuurlijk den groet niet; daarop werden mijn eidereenden boos en pikten en hakten op mijn bedriegertjes los, dat het een aard had. Dan lieten ze de domme dingen links liggen en gingen vlak voor mijn voeten aan het eten. Zoo lang ik mij dan maar onbeweeglijk hield, sloegen ze verder geen acht op mij, al zagen zij me ook; eidereenden zijn veel minder schuw dan andere wilde eenden en schijnen nog niet overtuigd te zijn dat de mensch hun grootste vijand is.

Terwijl de vogels aan het eten zijn, gebeurt het inderdaad wel, dat een mossel zijn schelpen om den tong of den snavel van een eend sluit en op zoo'n manier, dat de vogel, ondanks alle pogingen hem niet tegen de steenen stuk kan slaan of met de pooten afstrijken. Als nu de vogel het geheim kent, vliegt hij het binnenland in en gaat in een meer of een vijver zijn kwelgeest een zoet bad geven; waar de mossel niet tegen kan.

Of nu ook andere eenden deze chirurgische kennis bezitten, of dat ze beperkt is tot enkele vogels, weet ik niet uit te maken. Ik heb met eigen oogen drie eidereenden deze geneesmethode zien toepassen en van een twaalfstal andere gevallen, bij dezelfde soort vogels, heb ik mededeelingen gekregen, dat zij gezien waren, bezig met in zoet water hun koppen zoolang onder water te steken, als ze het konden uithouden.

Nu rijzen hier twee belangwekkende vragen, ten eerste: Hoe leerde de eerste dezer vogels, wiens heele leven van begin tot eind op zee werd doorgebracht, dat een zekere zee-mossel in zoet water spoedig sterft? En ten tweede: Hoe komen de andere vogels dat te weten als het ongeluk hen onverwachts treft?"

Tot zoover William Long. We zullen hem de afleve-

ring met de foto van den bemosselden zaag-bekeend zenden, en hem vragen de mooiste opstellen uit zijn werken in ons tijdschrift, dat stellig zijn sympathie heeft, te mogen opnemen. Hij heeft benijdenswaardige ontmoetingen gehad met beren herten, lynxen, elanden en andere Canadeesche dieren; en uiterst interessante waarnemingen gedaan, waar wij toch nooit aan toe zullen komen. Misschien geeft hij ons wel eens een primeur. In Amerika komt *De Levende Natuur* toch vooreerst niet.

Voor onze lezers zal deze internationale toegift bij het nationale nieuws van onze eigen hand en die onzer trouwe medewerkers stellig welkom zijn.

E. Hs.

AAN ONZE LEZERS.

Wij zijn van plan ons tijdschrift uit te breiden door een extra rubriek „Van Buitenslands”, waarin belangwekkende waarnemingen en studies over planten en dieren buiten ons vaderland, in den populaireren trant geschreven, zullen worden opgenomen.

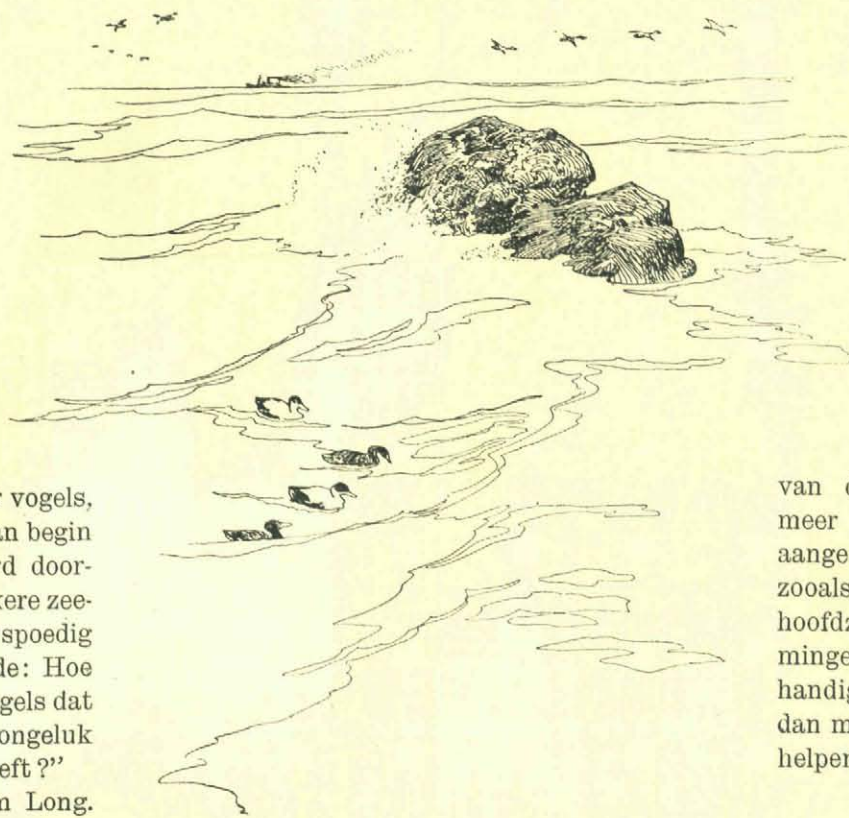
Ook van mooie streken over de grenzen zouden wij in die rubriek zoo nu en dan een plaatsje kunnen geven. Vooral van zulke hoekjes uit de Rijnstreek, de Ardennen en den Eifel, het Teutoburgerwoud en den Harz, die door vele onzer landgenooten als zomerverblijf worden uitverkoren, zouden wij de mooiste wandelingen voor natuurvrienden willen

aangeven, beschrijven en illustreren.

Wij hebben tot nu toe dergelijke bijdragen, ook enkele mooie opstellen van landgenooten in Oosten West-Indië, geweigerd uit plaatsgebrek.

De redactie zelf kan voor 't tweede gedeelte van deze rubriek niet veel meer doen dan den gang aangeven; maar zullen het, zooals wij verlangen, in hoofdzaak eigen waarnemingen met liefst eigenhandige illustraties zijn, dan moeten onze lezers meehelpen.

H. en T.

Teekening van C. COPELAND.